

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

טז.

עין משפט נר מצוה

ב א מיי פט"ז מהלכות
אישות הלכה כה סמג
עשין מה טושיע אה"ע
סומן 15 סעיף טו:

תוספות ב"ר

מיתמי גובה בלא כתובה
דייקין טעמא דאיכא
עדים פ"י שיצאת בהינמא
על יום נשואיה אם היתה
וראשה פרוע הא ליכא
עדים בעל מהימן פ"י ולא
אמרינן הואיל ומספקא לן
על יום נשואיה אם היתה
בעולה או בתולה העמד
אוהב על חזקה של קודם
לכן ובתולה היתה לימא
תנן סתמא דלא כר"ג דאי
פ"ג האמר אייהו מהימנא
ר"ג דאוייל בתר חזקה
דגובה ר"ג נימא העמד
אשה על חזקה ובתולה
היתה ומהדר אפילו תימא
ר"ג ע"כ לא קאמר ר"ג
אלא ברי ושמא אבל
ברי וברי לא אמר עיין
בפ"ק ודקארי לה מאי
כיון דרוב
נשים בתולות נשאות כברי
ושמא דמי וכיון דרוב
נשים בתולות נשאות כי
לא אתי עדי הינמא מאי
הוה ניזיל בתר רובא. פ"י
ואע"פ דיש פלוגתא בהא
מילתא רב ושמואל בפרק
המוכר פירות דרב אמר
הולכין בממון אחר הרוב
ושמואל אמר אין הולכין
בממון אחר הרוב וק"ל
הלכה כשמואל הכא משום
דיאכא רחמי רובא חזקה
ובתולה היתה אפי' שמואל
מדה. אמר רבינא משום
דא"ל דרוב נשים בתולות
נשאות ומיעוט אלמנות
דרוב הנשאות בתולה יש לה
קול וזו הואיל ואין לה קול
איתרע לה רובא:

דאי רבן גמליאל הא אמר אייהו מהימנא. נראה דלמ"ד ה' טעונן
אחר מעשה ז"ד לא אמר כלום פריך דלמ"ד דלמי טעין פרעמי
הכא נאמן הצעל אפילו ל"ג לומר אלמנה נשאתין כגמו דאי צעי
אמר פרעמי: **הבי נמי מסתברא.** פ"י צקונטרס הכי נמי מסתברא
דמתני' אמאי כרבן גמליאל כדמשנינן

דצברי וצרי מודה מדקתני ומודה ר'
יהושע כו' וקשה לפי' דכי לא איירי
נמי ר"ג צמודה אתי שפיר ומודה רבי
יהושע כלומר אע"ג דצרישא פליגנא
עלך כפיסא מודינא לך אע"ג דרישא
וספא אינן מענין אחד כי היכי דלמאי
ליה שפיר ומודה רבי יהושע אי איירי
ר"ג צמודה אע"ג דמודה דר' גמליאל
אינו מענין ומודה דרבי יהושע ויש
ליישב דודאי כי איירי ר"ג צמודה שייך
למיתני שפיר ומודה רבי יהושע אע"ג
דלא הו מענין אחד כלומר דאגב
דתנא מילתא דמודה ר"ג תני נמי
מילתא דמודה צה רבי יהושע אבל אי
לא איירי רבן גמליאל צמודה לא שייך
למיתני ומודה רבי יהושע לאשמועינן
אע"ג דפליג צרישא מודה כפיסא כיון
דרישא וספא אינם מענין אחד אבל
נשים בתולות נשאות כי
דעד השתא נמי לפ"ה אגמו הו קאי
ונראה לר"י דה"פ הכי נמי מסתברא
דצברי ושמא דמי ולא צה לומר דפליג
רבן גמליאל צרישא אלא אע"ג דצברי
ושמא דמי מודה ר"ג משום דלאו שמא
ממש הוה מדקאמר ומודה רבי יהושע
אי אמרת צנלמא איירי ר"ג צמודה
כלומר אע"ג דצברי ושמא דמי מודה
ר"ג דצעל נאמן היינו דקתני ומודה
רבי יהושע דצהאי צרי נאמן דס"ד
דאמר מאי מדברת לא נבעלת
דאמר מאי מדברת לא נבעלת מאי מדברת
ואלא אהא ה"היא אומרת מוכת עין אני והוא
אומר לא כי אלא דרוסת איש את ר"ג ור"א
אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפיה
אנו חיון התם מאי מגו איכא בשלמא לרבי
אלעזר דאמר במנה ולא כלום מגו דאי בעיא
אמרה מוכת עין אני תחתך ואית לה מאתים
וקאמרה מעיקרא דלית לה אלא מנה מהימנא
אלא לר' יוחנן דאמר במאתים ומנה מאי מגו
איכא אלא אהא ה"הנשוא את האשה ולא
מצא את בתולים היא אומרת משארסתני
נאנסתי ונסתחפה שדהו והוא אומר לא כי
אלא עד שלא אירסתך ר"ג ור"א אומרים
נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חיון
דמגו דאי בעיא אמרה מוכת עין אני תחתך
דלא קא פסלה נפשה מכהונה וקאמרה
נאנסתי דקא פסלה נפשה מכהונה משום
הכי קאמר ר"ג דמהימנא וקאמר רבי יהושע
לר"ג בהאי מגו דהכא מודינא לך בההוא
מגו דהתם פליגנא עילווך מכדי האי מגו
והאי מגו מאי שנא האי מגו מהאי מגו הכא
אין שור שחוט לפניך התם הרי שור שחוט
לפניך וכיון דרוב נשים בתולות נשאות
כי לא אתו עדים מאי הוה אמר רבינא
משום דאיכא למימר רוב נשים בתולות

**שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש
עדים שהיא של אביו והוא אומר לקחתיה
הימנו אינו נאמן: גמ' טעמא דאיכא
עדים הא ליכא עדים בעל מהימן לימא תנן
סתמא דלא רבן גמליאל דאי ר"ג הא אמר
איהו מהימנא אפילו תימא רבן גמליאל עד
כאן לא קאמר ר"ג התם אלא בברי ושמא
אבל הכא בברי וברי לא אמר ר"ג ודקארי לה
מאי קארי לה הא ברי וברי הוה כיון דרוב
נשים בתולות נשאות כי ברי ושמא דמי והכי
נמי מסתברא מודקתני ומודה רבי יהושע אי
אמרת בשלמא איירי ר"ג צמודה שפיר אלא
אי אמרת לא איירי ר"ג צמודה רבי יהושע
למאן מודה מי סברת ר' יהושע אהאי פירקין
קאי אמגו קאי ואפירקין קמא קאי אהיאי
אילימא אהא ה"היתה מעוברת ואמרו לה מה
טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכהן הוא ר"ג
ור"א אומרים נאמנת רבי יהושע אומר לא
מפיה אנו חיון התם מאי מגו איכא הרי
כריסה בין שיניה אלא אהא ה"ראוה מדברת
עם אחד ואמרו לה מה טיבו של איש זה איש
פלוני וכהן הוא ר"ג ור"א אומרים נאמנת רבי
יהושע אומר לא מפיה אנו חיון התם מאי
מגו איכא הניחא ה"לועיירי דאמר מאי מדברת
נסתרה מגו דאי בעיא אמרה לא נבעלת
וקאמרה נבעלתי מהימנא אלא לרב אסי
דאמר מאי מדברת ה"נבעלת מאי מגו איכא
ואלא אהא ה"היא אומרת מוכת עין אני והוא
אומר לא כי אלא דרוסת איש את ר"ג ור"א
אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפיה
אנו חיון התם מאי מגו איכא בשלמא לרבי
אלעזר דאמר במנה ולא כלום מגו דאי בעיא
אמרה מוכת עין אני תחתך ואית לה מאתים
וקאמרה מעיקרא דלית לה אלא מנה מהימנא
אלא לר' יוחנן דאמר במאתים ומנה מאי מגו
איכא אלא אהא ה"הנשוא את האשה ולא
מצא את בתולים היא אומרת משארסתני
נאנסתי ונסתחפה שדהו והוא אומר לא כי
אלא עד שלא אירסתך ר"ג ור"א אומרים
נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חיון
דמגו דאי בעיא אמרה מוכת עין אני תחתך
דלא קא פסלה נפשה מכהונה וקאמרה
נאנסתי דקא פסלה נפשה מכהונה משום
הכי קאמר ר"ג דמהימנא וקאמר רבי יהושע
לר"ג בהאי מגו דהכא מודינא לך בההוא
מגו דהתם פליגנא עילווך מכדי האי מגו
והאי מגו מאי שנא האי מגו מהאי מגו הכא
אין שור שחוט לפניך התם הרי שור שחוט
לפניך וכיון דרוב נשים בתולות נשאות
כי לא אתו עדים מאי הוה אמר רבינא
משום דאיכא למימר רוב נשים בתולות**

זה אינו יודע שהיתה של אצו אלא על פיו של זה ומה
שאסר הרי המיר: **גמ' טעמא דאיכא עדים.** דלמ"ד צהינומא:
הצעל מהימן. ולא אמרינן הואיל ומספקא לן על יום נשואיה אם
צתולה היתה אם צעולה העמד אותה על חזקה של קודם לכן
ומתחלה צתולה היתה: **היא נאמנת.**
דאזיל צמר חזקה דגופא: **צברי ושמא.**
גבי משארסתני נאנסתי היא טוענת
צרי לי הוה והוה אינו טוען אלא שמא
עד שלא ארסתין דהא אינו יודע מתי
נאנסה: **ודקארי לה.** למימר לה.
דלא כרבן גמליאל: **מאי קארי לה.**
ומאי עלה דצעמו לאפקוי מדר"ג ה"ה
לא דמיא לה: **כיון דרוב נשים בתולות**
נישאות. קרובה טענתה להיות אמת
יותר משלו וצברי ושמא דמיא: והכי
נמי מסתברא. דר"ג מודה צה דצעל
מהימן: **אי אמרה צנלמא איירי ר"ג**
צמודה. דהך רישא הודאה הוה דקא
מודה ר"ג לרבי יהושע ואמר אע"ג
דפליגנא עלך צברי ושמא מודינא לך
צברי וצרי היינו דשייך למיתני צתריה
ור' יהושע מודה לר"ג צהאומר לחצרו
שדה זו כו' דאע"ג דפליגנא צפ"ק [י"ג]:
צנשארסתני נאנסתי דאע"ג דליכא
למימר מגו לא מהימנא מודינא צהאי
מגו דאי צעי שתיק ולא א"ל של
צבין היתה כי אמר ליה נמי לקחתיה
הימנו מהימן כדלקמן: **אלא אי אמרה**
לא איירי. רישא צמודה ר"ג מאי
מודה רבי יהושע מאי שייך למיתנייה
הכא והאיכא קאי: **אמגו קאי.** צפלוגתא
דליכא למימר צה מגו צפ' קמא קאי
וקאמר אע"ג דפליגנא צנמו דהתם
צנמו דהכא מודינא כדלקמן: **אהיאי.**
איכא מגו: **הרי כריסה בין שיניה.**
ואינה יכולה לומר לא נבעלתי:
וקאמרה נבעלתי. ולכשר נבעלתי
מהימנא: **צנלמא לר' אלעזר דאמר.**
צפרק קמא' טענתיה צנמנה ולא כלום
מוכת עין שלה הכיר צה אינה יכולה
לתוצעו אלא מנה והוה אומר דרוסת
איש את ואין לך כלום איכא מגו דאי
צעיא אמרה מוכת עין אני תחתך:
מאשרסתני. אירע לי ונסתחפה
שדהו ואית לי מאתים: **וקאמרה.** מוכת
עין אני מעיקרא ולא תצעה אלא
מנה מהימנא: **אלא לר' יוחנן.** דאמר
טענתיה צנמאתי ומנה שהיא תוצעמו
מאתים ליכא מידי צין תחתיה למעיקרא
מאי מגו איכא: **הכא.** גבי שדה אין
שור שחוט לפניך שיעלה על לב צעליו
לתוצעו מי שחוט כלומר אם שתק זה
לא היו לו עוררים הלכן אי לאו דדצר
פשוט הוה שלקתה הימנו לא היה
אומר לו של אצין היתה הלכן אמרי'
מגו אבל גבי לא מנא לה צתולים
שור שחוט לפניך צתולים שלא מנא לה
הס הקיתוהו לצב ל"ד ואע"פ שיש לה
להשיי טענה טובה מזו לא אמרינן
איערומי קא מערמא: **ויזין שרוב**
נשים. קושיא היא: **יש לה קול.**
והכנה יודעים שינאה צהינומא:

(א) (צ"ב צ"ג) ויעי' פ"ש
לקמן לו. ד"ה ודקארי.
(ב) (צ"ב צ"ג) לקמן כה.
(ג) בעל י"ג. (ד) שם.
(ה) [ש"ס] אע"ג דאיתומב
כו' מ"מ צעי נמי לטמי
ממתי אלויה. מ"י. (ו) לעיל
י"ג. (ז) דף י"ג. (ח) לעיל י"ג.
(ט) [צ"ב צ"ג] (י) [דף י"ג].
(יא) [דף י"ג]. (יב) [דף י"ג].
לקמן אחר ד"ה אלא לר'
יוסן ויהת טפי ט לדיבור
זה שייכות לעל י"ב: צנשנה
הטעם ור"י. (ט) [לעיל י"ג].
(ט) [צ"ב צ"ג] (ט) [צ"ב צ"ג]:
צ"ב צ"ג. (ט) אפסר דלפני
לשמואל הוה לן למיזל צמר
רובא ולא אמר חזקה ממון
כיון דחזקה הגוף מפייע
לרוב ופרך שפיר אפילו
אלניה צנשמואל קאי תמי'
דלמרינן לעיל כיון דרוב
נשים בתולות נשאות הו
ליה צרי דידיה כי שמא
וצברי ושמא פסק שמואל
כר"ג הכא דמתי לה חזקה
הגוף אחד לישנא דפ"ק
לכרי פריך וזייל צמר רובא
דס"ד דהו רוב גמור. מ"י.

גליון הש"ס

גמ' ודקארי לה מאי קארי
לה. לקמן לו פ"ה וימא ל
ע"כ יבמות הו ע"ה ד
ע"ה ועב ע"ה גיטין סא
ע"כ ב"ק מזו ע"כ צ"ב צ
ע"כ ון ע"כ קמו ע"ה
[צכומת ד ע"כ] נהה סד
ע"ה:

מוסף רש"י

הא ליכא עדים בעל
מהימן. וכמונתה עליו
דהמולא מחברו ע"ה
הר"שה (ש"ש"ס ב"ב צ"ב).
ודקארי לה מאי קארי
לה. מי שהשיי צנשנה
כתי מדרש מה ענתה
על רוחו (לקמן לו). דרוב
נשים בתולות נשאות.
רוב נשים צנשנעל שישאות
לבעל. צתולות הן (ש"ש"ס
ב"ב צ"ב). מאיש פלוני
וכהן הוא. כלומר מיוסן
הוה (קדושין ע"ד). ראוה
מדברת עם אחד.
כפניה ומשום השמא
דפסולין למיין ולמנא
וכיון צנשנעל לפסול פסלה
מן הכהונה (לעיל י"ג).
ר"ג ור"א אומרים
נאמנת. וכשהי לכהונה
ולא מספקין לה צנשנעל
לפסול לה (ש"ס). מאי
מדברת נסתרה. ואע"פ
שלא לרוב צנשנעל
נפקלה לכהונה לר' יהושע
כדלקמן. מעלה עשו
יוחסין (ש"ס). היא
אומרת מוכת עין מאי.
הטעם חת האשה חזקה
צתולה ולא מנא לה
צתולים. היא אומרת מוכת
עין אני כו' (לעיל י"ג).
שנתקע על עין צתומו
מקום (ש"ס י"א). ומיעוט
אלמנות. חו איכא למימר
דמן המיעוט הוה הואיל
ואין לה קול כדמפרש ואזיל
(ש"ש"ס ב"ב צ"ב).